

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 17. februar 2010
Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2010-792-1179
Dok.: MSP40786

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 532 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. januar 2010. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Dennis Flydtkjær (DF).

Per Stig Møller
Fg. justitsminister

/

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 532 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del):

”Kan ministeren oplyse, om en minister kan give en person eller gruppe fri proces til at køre en sag ved de danske domstole og yderligere om, det er muligt, at Folketinget kan pålægge ministeren at gøre dette?”

Svar:

1. Fri proces indebærer, at det offentlige dækker en parts udgifter til at føre en civil retssag. Betingelserne for at få fri proces og kompetencen til at meddele fri proces er fastsat i retsplejelovens kapitel 31.

Der kan meddeles en person fri proces efter reglerne i retsplejelovens §§ 327 og 328, hvis personen opfylder visse nærmere angivne økonomiske betingelser og ikke har en retshjælpsforsikring eller anden forsikring, der dækker omkostningerne ved sagen, jf. § 325, stk. 1.

Den ret, som sagen er indbragt for eller kan indbringes for, kan meddele fri proces til visse nærmere angivne sager efter § 327. Afslår retten fri proces, træffes afgørelsen ved kendelse, der kan kæres, jf. § 327, stk. 4, 2. og 3. pkt.

Justitsministeren kan meddele fri proces uden for de tilfælde, der er nævnt i § 327, hvis ansøgeren skønnes at have rimelig grund til at føre proces, jf. § 328. Endvidere kan justitsministeren efter ansøgning meddele en part fri proces, når særlige grunde taler for det. Dette gælder navnlig i sager, som er af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse, eller som har væsentlig betydning for ansøgerens sociale eller erhvervsmæssige situation, jf. § 329, 1. og 2. pkt.

Det bemærkes, at reglerne i retsplejelovens §§ 325, 327 og 328 kun omhandler fri proces til fysiske personer. Fri proces til juridiske personer som f.eks. selskaber, boer og foreninger behandles efter § 329.

I det pågældende lovforslags bemærkninger til retsplejelovens kapitel 31 er det forudsat, at Civilstyrelsen på vegne af justitsministeren meddeler fri proces efter §§ 328 og 329, jf. FT 2004-05, 2. samling, tillæg A, side 5542 og 5544. I praksis er det således Civilstyrelsen, der behandler sager om fri proces. Hvis Civilstyrelsen er inhabil, træffer Justitsministeriet afgørelse. Det drejer sig navnlig om ansøgninger om fri proces til at anlægge sag mod Civilstyrelsen.

Et eventuelt afslag vil inden 4 uger kunne påklages til Procesbevillingsnævnet, jf. retsplejelovens § 328, stk. 5, 2. pkt., og § 329, 3. pkt. Procesbevillingsnævnet er et uafhængigt nævn.

2. Folketinget har ikke efter retsplejeloven kompetence til at pålægge en minister at meddele fri proces i en konkret sag. Justitsministeriet (Civilstyrelsen) vil alene kunne meddele fri proces, hvis de ovenfor refererede betingelser herfor i retsplejeloven er opfyldt i den konkrete sag. Folketinget kan ikke ændre en lovbestemt ordning uden at ændre loven.